

Overzicht vragen Visitatiecommissie

De Visitatiecommissie heeft een vragenlijst die zij meeneemt bij een bezoek aan de dierentuin. De vragen staan per onderdeel opgesomd.

Welzijn en huisvesting

- Is er voldoende bewegingsvrijheid om soorteigen gedrag te tonen?
- Wordt bij huisvesting rekening gehouden met soorteigen gedrag voor wat betreft dieren die van nature solitair leven of sociaal leven?
- Is de huisvesting voldoende aangepast op het bewegingsapparaat van het dier
- De groei en fysieke ontwikkeling van de dieren worden regelmatig gecontroleerd. Als het nodig is worden aanpassingen in het voedsel of verblijf doorgevoerd.
- De huisvesting wordt aangepast als er letsel is als gevolg van huisvesting, groepssamenstelling of gedrag.
- Worden gedragsstoornissen tijdig herkend en behandeld?
- Hoe is de bezettingsgraad van de verblijven?
- Is de lichamelijke conditie van de dieren over het algemeen goed?
- Bij welke dieren is de conditie minder goed en wat is hiervan de oorzaak?
- Als er gedragsproblemen zijn, wat is hiervan dan de oorzaak?

Het dierenverblijf

- Is de oppervlakte en inrichting geschikt voor de betreffende diersoort?
- Levert de staat van onderhoud risico's op ten aanzien van uitbraak, verwonding en gezondheid van het dier?
- Is er voldoende rust- en schuilgelegenheid?
- Is er gelegenheid tot paringsdrang?
- Zijn er geschikte mestplaatsen ten behoeve van (natuurlijk) uitscheidingsgedrag? En zijn er maatregelen genomen tegen vuillekkage en stankoverlast?
- Zijn er elementen toegevoegd die lijken op de natuurlijke omgeving? Is de omgeving afgestemd op de ethologische en ecologische behoefte van het dier?
- Kunnen dieren van andere soorten of soortgenoten worden gescheiden?
- Is de bodemsituatie afgestemd op de diersoort?
- Zijn er genoeg mogelijkheden voor de dieren om hun huid, vacht of veren te verzorgen?
- Is het verblijf gebruiksvriendelijk voor verzorgers, technische dienst en onderzoekers?
- Is er huisvesting aanwezig voor tijdelijke opvang?
- Biedt het verblijf voldoende bescherming tegen regen/vocht, wind/tocht, temperatuur, verwondingen en zon/licht?
- Is er regelbare verwarming, ventilatie en licht aanwezig zodat er een goed klimaat voor de soort gerealiseerd kan worden?
- Is de huisvesting voorzien van goede sloten en adequate afscheidingen om in- en uitbraak te voorkomen?
- Zijn de dierenverblijven gemaakt van niet-schadelijke materialen?

Gezondheid

- De verzorging is afgestemd op de behoeften van het dier.
- Is er dagelijks controle is op gezondheid en conditie? Hoe is dit vastgelegd?
- Wie onderneemt actie bij gezondheidsproblemen?
- Is de dierenarts altijd beschikbaar voor advies of behandeling van problemen?
- Kunnen zieke of gewonde dieren in een aparte ruimte afgezonderd worden?
- Is er een behandelruimte beschikbaar?
- Is er een ruimte waar geopereerd kan worden?
- Is er een quarantainruimte beschikbaar?

Voedsel en water

- Is het water van drinkwaterkwaliteit?
- Is er voldoende schoon water?
- Is de hoeveelheid voedsel afgestemd op soort en leeftijd?
- Wat is de kwaliteit en samenstelling van het voedsel?
- Worden dieren gestimuleerd om op een natuurlijke manier voedsel te vergaren?

Hygiëne

- Is er een hygiëneprotocol?
- Wordt het reinigen en ontsmetten van hokken vastgelegd?
- Wordt het reinigen en ontsmetten van de keuken vastgelegd?
- Is de keuken zodanig ingericht (b.v. gladde wanden en een RVS aanrecht) dat er goed gereinigd en ontsmet kan worden?
- Kan ieder hok met hogedrukreiniger gereinigd worden?
- Welke ontsmettingsmiddelen worden er gebruikt?
- Hoeveel ontsmettingsmiddel wordt er per jaar gebruikt?
- Wordt het voedsel en water op een hygiënische manier aangeboden?
- Zijn de voer- en drinkbakken zo geplaatst dat ze niet onnodig verontreinigd worden?
- Wordt de bodembedekking regelmatig vervangen of gereinigd?
- Voldoet een waterpartij aan de hygiëne-eisen van de diersoort?
- Het voer en water wordt hygiënisch bewaard. Zo is het gekoeld, afgesloten en vrij van afval en ongedierte
- Is er aandacht voor de hygiëne rondom vuilopslag en -afvoer?

Reproductie

- Wordt er gebruik gemaakt van fokprogramma's en uitwisseling met andere tuinen?
- Worden hormonen gebruikt om de reproductie te beperken?
- Waar wordt dit hormoongebruik geregistreerd?
- Wat is de beoordeling van de gegevens en het beleid bij onvruchtbaarheid, hybridisatie, beperking van reproductie, inteelt en ouderenzorg?

Beleidsprotocol

Onderzoek of fokprogramma

- Neemt de dierentuin deel aan onderzoek?
  - Worden gegevens en materiaal hiervoor beschikbaar gesteld?
- of
- Neemt de dierentuin deel aan fokprogramma's voor herintroductie of repopulatie?
  - Hoe worden gegevens zoals herkomst, stamboek en genetische gegevens uitgewisseld?
  - Hoe ziet het fokbeleid eruit?
  - Welke maatregelen worden genomen om te garanderen zodat er een verantwoordelijk niveau van reproductie is.

Transacties

- Wilt u laten zien dat de huisvesting, het houden en de verzorging van overgedragen dieren gelijkwaardig of beter is?

Veiligheid

- Is er een noodplan?
- Zijn er adequate protocollen of instructies om te voorkomen dat dieren ontsnappen?
- Zijn er adequate protocollen of instructies waarin staat hoe je moet handelen als dieren ontsnappen.
- In de protocollen staan de taken en verantwoordelijkheden beschreven.
- Zijn er veiligheidsmaatregelen beschreven die de veiligheid van personeel en bezoekers waarborgen?
- Zijn er over de veiligheid afspraken met andere instanties gemaakt en ook vastgelegd?
- Sloten en omheiningen worden dagelijks gecontroleerd en zijn voorzien van een alarmsysteem.
- Zijn er EHBO voorzieningen aanwezig?
- Is er een EHBO-verantwoordelijke in de dierentuin aanwezig?
- Is er een technische dienst of technisch verantwoordelijke aanwezig?

Diergeneeskundige verzorging

- Is er een protocol voor preventieve en curatieve diergeneeskundige verzorging?
- Is het protocol onder begeleiding van een dierenarts opgesteld?
- Staat in het protocol waarvoor de verzorgers en dierenarts verantwoordelijk zijn?
- Worden dieren preventief gevaccineerd, ontwormd of wordt er bloed onderzocht?
- Staat in het protocol hoe een post mortem onderzoek wordt uitgevoerd?
- Waar staat in het protocol wanneer en hoe aangifteplichtige dierziekten worden gemeld?
- Hoe en waar worden de behandelingen door een dierenarts vastgelegd?
- Hoe is het beheer van medicijnen geregeld?

Educatie

- Is er een informatief en educatief programma voor de gehouden dieren beschikbaar?
- Sluit de collectie, huisvesting en verzorging aan op het programma?
Is er informatie over het tentoongesteld dier op het verblijf aanwezig?
Welk kennis en ervaring wordt met externe organisaties uitgewisseld?
- Worden kennis over de bescherming van wilde dieren en het behoud van biodiversiteit uitgedragen?
Op welke wijze worden bezoekers bewust gemaakt over wat er in de natuur en met het milieu gebeurt?

Registratie

- Is er een inzichtelijke registratie van elk dier of diergroep?
- Wordt bij vertrek van een dier of diergroep een afschrift van het register, relevante documenten, reden van vertrek, naam en adres van eindbestemming, voedingsinstructie meegegeven?
- Wordt het register minimaal eens per maand bijgewerkt?
- Kunnen de gegevens tot tenminste 5 jaar na de dood of vertrek van een dier(groep) worden getoond?
- Worden gegevens minimaal vijf jaar na het vertrek van het dier of de diergroep bewaard? Voor dierentuinen die erkend zijn volgens richtlijn 92/65(EG), geldt tien jaar.

Gegevens

- Wetenschappelijke soortnaam en aantal.
- Geslacht, indien mogelijk en relevant.
- Geboortedatum of datum verkrijging.
- Bij verkrijging: herkomst incl. ouderdieren.
- Bij overdracht: datum, gezondheidsstatus, reden van vertrek en eindbestemming.
- Indien van toepassing, nummers van CITES-documenten.
- Identificatie met ringnummer, microchipnummer, tatoeagenummer of omschrijving op basis van bijzondere uiterlijke kenmerken.

Veterinair

- Veterinaire registratie van fysiologische en medische data:
Uitgevoerde behandelingen.
Consulten.
Herkenning gedragsstoornissen, verloop, wijze van behandeling en resultaten.
Bloedtests en andere diagnostische procedures.
- Bij sterfte: datum en oorzaak:
Ziekteverloop, wijze van behandeling.
- Incidenten en calamiteiten waar dieren bij betrokken zijn.
Ontsnapping, brand of andere zaken die het gedrag beïnvloeden.